

Ta'lim Muassasalarida Chet Tili O'rgatish Jarayonida Individual Ishlarni Tashkil Etish Hususiyatlari

Tairova Sevara Farxodovna

Samarqand davlat chet tillar instituti talabasi, Samarqand, O'zbekiston
tairovasevara@icloud.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim muassasalarida chet tilini o'rgatish jarayonida individual ishlarni tashkil etish xususiyatlari ko'rib chiqiladi. Maqola, o'quvchilarning individual ehtiyojlari va qobiliyatlarini inobatga olgan holda chet tilini o'rgatishning samaradorligini oshirishga qaratilgan. Individual ishlarning ahamiyati, pedagogik metodlar va strategiyalar, shuningdek, o'quv jarayonida o'zlashtirishni yaxshilashning usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada chet tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiyani oshirish va o'quvchilarning qiziqishlarini rag'batlantirishda individual yondashuvning roliga e'tibor qaratiladi. O'z navbatida, ushbu yondashuv o'quvchilarning til ko'nikmalari, o'zini ifoda etish qobiliyati va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: ta'lim muassasasi, chet tili, individual ishlar, pedagogik metodlar, o'quv jarayoni, motivatsiya, kommunikativ kompetensiya, o'zlashtirish.

Zamonaviy uzluksiz ta'lim tizimida chet tilini o'qitish jarayonida qo'llanilishi mumkin bo'lgan ko'plab individual ish usullari mavjud. Ular talabalar tomonidan mustaqil ishning turli shakllarini, shuningdek, turli ta'lim texnologiyalari va resurslaridan foydalanishni o'z ichiga oladi. Shaxsiy ishning asosiy usullaridan biri materialni mustaqil o'rganishdir. Bunga o'quv materiallarini o'qish, topshiriqlarni bajarish, bilim va ko'nikmalarni o'z-o'zini tekshirish, test va imtihonlarga tayyorgarlik ko'rish kiradi. Mustaqil ta'lim o'quvchilarga materialni chuqurroq o'zlashtirish va o'z-o'zini o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish imkonini beradi.

Yana bir usul - darsliklar, internet resurslari, audio va video materiallar kabi turli ta'lim resurslari bilan ishlash. Bu talabalarga qo'shimcha ma'lumot olish, dunyoqarashini kengaytirish va o'quv jarayonini diversifikatsiya qilish imkonini beradi. Shaxsiy ishning yana bir muhim usuli - bu turli xil ta'lim texnologiyalaridan foydalanish, masalan, onlayn kurslar, til o'rganish uchun mobil ilovalar, o'quv o'yinlari va boshqalar. Ushbu texnologiyalar o'quv jarayonini yanada qiziqarli va qulay qiladi, shuningdek, o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlariga mos ravishda o'quv jarayonini individuallashtirishga imkon beradi. Bundan tashqari, individual ishning muhim usuli - bu o'qituvchi bilan ishlash, jumladan maslahatlar, xatolarni tuzatish, bajarilgan topshiriqlar bo'yicha fikr-mulohazalar va boshqalar. Mutaxassis bilan o'zaro hamkorlik talabalarga materialni yaxshiroq tushunishga, qo'shimcha tushuntirishlar va o'quv jarayonida yordam olishga yordam beradi [1, 444].

Butun umr bo'yi ta'limda turli xil individual ish usullari umrbod ta'lim va ko'nikmalarni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu usullar moslashuvchanlik va shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasini ta'minlagan holda kattalar o'quvchilarining turli ehtiyojlarini qondirish uchun mo'ljallangan. Bu yerda biz uzluksiz ta'limda individual ishlashning ba'zi asosiy usullarini ko'rib chiqamiz.

O'z-o'zidan o'rganish odamlarga o'z ta'lim jarayoni uchun mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga imkon beradi. Talabalar o'z maqsadlarini belgilaydilar, o'quv resurslarini aniqlaydilar va vaqtlarini samarali boshqarishadi. Bu usul odamlarga o'z ta'lim tajribalarini o'zlarining maxsus ehtiyojlari va

qiziqishlariga moslashtirishga imkon berish orqali mustaqillik va avtonomiyani targ'ib qiladi. O'z-o'zidan o'rganish ko'pincha onlayn kurslar, kitoblar va ta'lim veb-saytlari kabi resurslardan foydalanishni o'z ichiga oladi, bu esa talabalarga mavzularni o'z tezligida o'rganish imkonini beradi.

Loyihaga asoslangan ta'lim odamlarni tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodkorlikni talab qiladigan amaliy, real loyihalarda qatnashishga undaydi. Bu usul faol o'rganish va bilimlarni amaliy kontekstda qo'llashga yordam beradi. Loyihaga asoslangan ta'lim orqali shaxslar murakkab muammolarni hal qilish orqali qimmatli ko'nikmalarni rivojlantirishlari mumkin va shu bilan turli xil stsenariylarda bilimlarni qo'llash qobiliyatini oshiradilar [2, 985].

Masofaviy ta'lim an'anaviy sinflarda jismonan mavjud bo'lmagan odamlarga ta'lim mazmunini etkazish uchun texnologiyadan foydalanadi. Bu yondashuv talabalarga kurs materiallari, ma'ruzalar va baholashlarga masofadan turib, ko'pincha onlayn platformalar yoki virtual sinfxonalar orqali kirish imkonini beradi. Masofaviy ta'lim moslashuvchanlikni ta'minlaydi va odamlarga o'zlarining ta'lim ishlarini boshqa mas'uliyatlar, masalan, ish yoki oilaviy mas'uliyat bilan birlashtirishga imkon beradi.

Shaxsiylashtirilgan o'quv rejalari shaxsning o'ziga xos ta'lim maqsadlari, kuchli tomonlari va yaxshilash sohasiga moslashtirilgan. Bu rejalarda o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik orqali, shaxsning oldingi bilimlari, o'rganish uslubi va afzalliklarini hisobga olgan holda ishlab chiqiladi. Shaxsiylashtirilgan ta'lim rejalarni yaratish orqali odamlar o'zlarining kasbiy yoki shaxsiy rivojlanishi uchun eng muhim bo'lgan sohalarga e'tibor qaratishlari mumkin, bu esa yanada samarali ta'lim natijalariga olib keladi [3, 28].

Aks ettirish amaliyoti o'z tajribasi va o'rganish jarayonlarini tanqidiy tekshirishni o'z ichiga oladi. Mulohaza yuritish orqali odamlar o'zlarining kuchli tomonlari va rivojlanish sohalari haqida tushunchaga ega bo'lishlari va yaxshilash strategiyalarini aniqlashlari mumkin. Reflektor amaliyoti doimiy o'z-o'zini baholash va o'z-o'zini takomillashtirishni rag'batlantiradi, o'z ta'lim sayohatini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Kompetentsiyaga asoslangan ta'lim oldindan belgilangan vaqtni yakunlashdan ko'ra, muayyan ko'nikma va bilimlarni egallashga qaratilgan. Odamlar maqsadli kompetensiyalarni tushunish va o'zlashtirishlarini namoyish qilib, o'z tezligida o'rganish orqali rivojlanadilar. Bu usul ta'lim natijalarini real dunyo talablariga moslashtiradi, odamlar o'z martabalarini oshirish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlarni egallashlarini ta'minlaydi.

Elektron portfellar odamlarga o'z ishlari, yutuqlari va mulohazalarini namoyish qilish uchun raqamli platformani taqdim etadi. Ushbu portfellar talabalarga o'z ta'lim va ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha ma'lumotlarni to'plash imkonini beradi, ularning ta'lim sayohatlari haqida keng qamrovli ko'rinishni taklif qiladi. Portfoliolardan o'z-o'zini baholash, maqsadlarni kuzatish va potentsial ish beruvchilar yoki ta'lim muassasalariga vakolatlarni namoyish qilish vositasi sifatida foydalanish mumkin.

Murabbiylik va murabbiylik dasturlari odamlarni yo'l-yo'riq, qo'llab-quvvatlash va fikr-mulohazalarni taqdim etadigan tajribali mutaxassislar bilan bog'laydi. Bu munosabatlar odamlarga o'z ustozlarining donoligi va tajribasidan foydalanishga imkon berish orqali shaxsiylashtirilgan o'rganishni osonlashtiradi. Mentorlik va murabbiylik orqali odamlar qimmatli ma'lumotlarga ega bo'lishlari, o'z tarmoqlarini kengaytirishlari va o'zlarining ta'lim va kasbiy harakatlarida harakat qilish uchun shaxsiy maslahatlar olishlari mumkin [4, 40].

Uzluksiz ta'lim tizimi - bu chet tilini o'rganish jarayonida individual ish muhim rol o'ynaydigan moslashuvchan va dinamik platformadir. Ushbu o'qitish usuli turli darajadagi ta'lim muassasalarida, shu jumladan maktablar, universitetlar va qo'shimcha kurslarda faol qo'llaniladi. Individual ishga differensial yondashuv har bir talabaning individual ehtiyojlari va qobiliyatini hisobga olishga qaratilgan. Bu ta'lim jarayonini individual bilim darajasiga, temperamentga va ma'lumotni o'zlashtirish tezligiga moslashtirishga imkon beradi. O'qituvchi har bir talabaning til ko'nikmalarini maksimal darajada oshirish uchun turli xil o'qitish va baholash usullarini o'z ichiga olgan shaxsiylashtirilgan o'quv dasturini yaratadi.

Individual topshiriqlar va loyihalar talabalarning mustaqil ishini rag'batlantiradi va ularning tilni tushunishini chuqurlashtiradi. Bunday topshiriqlar insho yozish, tanlangan mavzu bo'yicha tadqiqot o'tkazish, taqdimotlar yaratish yoki talabanning shaxsiy qiziqishlaridan kelib chiqqan holda loyihalarni bajarishni o'z ichiga olishi mumkin. bu ijodiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi va til bilimlarini amalda qo'llash imkonini beradi. Onlayn resurslar va ilovalardan foydalanish individual ishning ajralmas qismiga aylandi. Onlayn platformalar, ilovalar va veb-resurslar o'quv materiallari, interfaol darslar, audio va video materiallardan foydalanish imkonini beradi, bu esa o'quvchilarga istalgan vaqtda va istalgan joydan o'rganish imkonini beradi.

O'qituvchi bilan individual maslahatlashuvlar qiyin masalalarni muhokama qilish, fikr-mulohazalarni olish va til o'rganishdagi qiyinchiliklarni hal qilishning samarali usuli hisoblanadi. Bu o'quv jarayoni uchun ijobiy muhit yaratadi, faol ishtirok va individual taraqqiyotni rag'batlantiradi. Chet tilini mustaqil o'rganish individual ishning asosiy elementidir. Bo'sh vaqtlarida o'qish, video va audio materiallarni ko'rish, lug'at va grammatikani o'rganish o'quvchilarda real vaziyatlarda tildan foydalanishga bo'lgan ishonchni rivojlantiradi [5, 178].

Individual ishning ushbu usullari har bir talabanning ehtiyojlari va xususiyatlaridan kelib chiqqan holda uzluksiz ta'lim tizimida chet tilini samarali o'rganish uchun turli xil imkoniyatlar yaratadi [6, 45].

Xulosa qilib shuni ta'kidlaymizki, uzluksiz ta'lim tizimidagi individual ish usullari katta yoshdagi o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlari va afzalliklarini hisobga olgan holda ta'limga turli va moslashuvchan yondashuvlarni taklif qiladi. O'z-o'zini boshqarish, loyihaga asoslangan yondashuvlar, shaxsiylashtirilgan rejalar va aks ettiruvchi amaliyotlardan foydalangan holda, odamlar o'rganish va ko'nikmalarni rivojlantirishga umrbod majburiyatlarini rivojlantirishlari mumkin, bu esa oxir-oqibatda shaxsiy va kasbiy o'sishiga hissa qo'shadi. Bu usullar dinamik va inklyuziv ta'lim muhitini yaratishga yordam beradi, odamlarga doimo rivojlanayotgan bilimga asoslangan jamiyatda rivojlanish imkoniyatini beradi. Shunday qilib, uzluksiz ta'lim tizimida individual ish usullari xilma-xil bo'lib, chet tilini samarali o'zlashtirish uchun muvaffaqiyatli qo'llanilishi mumkin. Ulardan foydalanish talabalarga mustaqillik, o'z-o'zini tashkil etish va o'z-o'zini o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga imkon beradi, bu zamonaviy dunyoda muvaffaqiyatli o'rganish va moslashish uchun muhimdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Axmedova D. (2020). Semantik razmetka tizimida teg guruhlari. Sharq san'ati va madaniyati, (III), -444.
2. Bakhriddinova, B. M. (2020). "Devonu lugotit turk" zamonaviy makmal ta'lim lug'atlarining birinchi ko'rishi o'tib. Nazariy va amaliy fan, (4), -985.
3. Ergasheva, Y. N. (2021). O'zbek tili sintaksisini tadqiqot metodlari haqida. "Galaxy" xalqaro fanlararo tadqiqot jurnali, 9(11), -28.
4. Gafurova, R. Z. (2021). Tarjima nazariyasi: tadqiqot ob'ekti va tahlil usullari. Ilg'or fan va texnologiya xalqaro jurnali, 24(2), -40.
5. Gulandom Mirxanova. (2022). Sinonim so'zlar o'quv lug'atining umumiy tuzilishi. Yosh Tadqiqotchi Jurnali, 1(2), -178.
6. Gulbahor, T. (2016). Axloqiy-ma'naviy tushunchani aniqlovchi birliklarning tuzatilgan ma'nolari. Anglikum. Ingliz va Amerika tadqiqotlari instituti assotsiatsiyasi jurnali. 5(7), -45.